

Energetika	Ekonomsko ogledalo	UMAR
	številka 4/2004	str. 15

Izbrani kazalci v GWh, stopnje rasti v %	I-III 2003, v GWh	I-III 2004, v GWh	I-III 2004 / I-III 2003, v %
Proizvodnja električne energije	3,351	3,437	2.6
Proizvodnja hidroelektrarn	546	627	14.8
Proizvodnja termoelektrarn	1,376	1,343	-2.4
Proizvodnja nuklearke	1,429	1,467	2.6
Poraba električne energije	3,176	3,282	3.4
Poraba prek distribucije	2,451	2,586	5.5
Neposredni odjemalci	656	619	-5.7
Neto izvoz elektrike	175	155	-11.7

Vir podatkov: ELES, Elektroenergetska situacija za mesec marec; delno preračun UMAR.

Z vidika ohranjanja samozadostnosti Slovenije pri oskrbi z električno energijo je bilo lansko leto neugodno, saj se je proizvodnja **električne energije** zelo znižala (za 6.0%), poraba pa je močno porasla (za 4.6%). V letošnjem letu je slika boljša, čeprav poraba še vedno raste malo hitreje od proizvodnje.

Proizvodnja električne energije se je v **prvem četrtletju 2004** glede na isto lansko obdobje povečala za 2.6%, najbolj v marcu. Zaradi nadpovprečne vodnatosti slovenskih rek se je za 14.8% povečala proizvodnja hidroelektrarn (v marcu za 69.2% glede na marec 2003), ki je bila tudi za več kot desetino višja od predvidene z elektroenergetsko bilanco RS (EB). Za 2.6% se je zvišala proizvodnja v Nuklearni elektrarni Krško, medtem ko se je proizvodnja klasičnih termoelektrarn znižala za 2.4%. Proizvodnja klasičnih termoelektrarn je kljub znižanju presegla predvideno z EB za 15.1%. Povečanje **porabe** električne energije so v prvem četrtletju ublažili neposredni odjemalci, saj se je njihova poraba znižala za 5.7%. Rast porabe elektrike prek distribucijskega omrežja se je v primerjavi z lansko, ki je znašala 3.9%, še okrepila in je v prvem četrtletju dosegla 5.5%. Tako je skupna rast porabe električne energije s 3.4% presegla rast proizvodnje. **Neto izvoz** električne energije se je zato znižal za 11.7%, a je še vedno pomenil 4.5% proizvodnje. Glede na to, da smo že v lanskem (celem) letu postali neto uvozniki električne energije in da je bil tudi v EB za prvo četrtletje predviden bilančni primanjkljaj elektrike, lahko letošnji realizirani neto izvoz ocenimo kot spodbuden.

Kljub napovedim, da se bodo s pomladjo **cene nafte** znižale, se to (še) ni zgodilo. Ob koncu aprila je cena nafte (brent, za dobavo v naslednjem mesecu) celo presegla 34 USD za sodček, zato so visoke tudi maloprodajne cene tekočih goriv. Domači prodajni ceni 95-okt. bencina in plinskega olja sta bili konec aprila najvišji doslej (195.3 in 173.1 SIT za liter), medtem ko je bila cena kurilnega olja (97.4 SIT za liter) v prejšnjih letih občasno še višja (najvišja 113.9 SIT v septembru 2000). **Zneski trošarin** na liter goriva, ki se v letu 2002 niso spreminjali (razen za malenkost pri bencinu v januarju), so s protiinflacijskimi prizadevanji v letu 2003 postali spremenljivi. Prilaganje zneskov trošarin v nasprotni smeri gibanja cen tekočih goriv brez davka (slednje se po modelu oblikujejo v skladu s spreminjanjem borznih cen tekočih goriv) je bilo najbolj izrazito pri bencinih, katerih ponder v CPI je med tekočimi gorivi največji. Nihanja maloprodajne cene bencina bi bila precej večja (gl. grafe), če bi ohranili trošarino iz leta 2002 nespremenjeno, čeprav se intenzivnost prilaganja postopno nekoliko znižuje. Od lanskega maja naprej so se močno povečali zlasti zneski trošarin pri plinskem olju. Povprečna maloprodajna cena plinskega olja bi bila z ohranjenimi zneski trošarin iz leta 2002 v obdobju od maja 2003 do aprila 2004 za 14 SIT pri litru nižja od dejanske realizirane cene. Prilaganje zneskov trošarin pri kurilnem olju je bilo najmanj izrazito. V letu 2003 prilaganje trošarin pri tekočih gorivih v skupnem ni povzročilo proračunskega izpada prihodkov v primerjavi z letom 2002 (gl. Pomladansko poročilo 2004).

Graf: Dejanske maloprodajne cene goriv in hipotetične s trošarinami iz leta 2002, v SIT/liter

